

SVARTRÅ #4

Mårten Jönsgård. Har länge kallats Björsagård, kanske efter någon ägare som hette Björn. Enl. jordeboken 1690 var det ett skattehemman, ett helt mantal. Av domboken i samband med Torsten Svenssons processer 1750 och 1752 framgår att åtminstone hans gård blev krono 1704. Men hemmanet eller gården blev åter skatte senare under 1700-talet. I LS-handlingarna står att det blivit förmedlat till 3/4 mtl.

Sven Larsson

Åbo 1678 enl. mtl, d året därpå. Hustrun överlevde honom. De är ovisst vilken gård han hörde till.

Svartrå #4 Gård A

Bengt Essbjörnsson?

Åbo och gift enl. mtl 1695, där fadersnamnet är otydligt skrivet.

Börge Jönsson eller Jonsson

Karin Larsdotter

- 1705

v 1695

Enl. mtl var Börge åbo här 1696 - 1700, då han troligen dog. Vigselnotisen meddelar att Karin var änka, kanske efter föregående åbo. Varifrån makarna kom uppges inte.

Bengt Svensson
ca 1674 - 1727

Ingegerd Bengtsdotter
ca 1675 - 1735

Olof, 1697 -
Anna, 1699 - 1756

se nedan!

v 1697

Lars, 1702 -

nästa åbo

Anders, ca 1704 - 29

Bengt, 1714 -

Bengt blev enl. mtl åbo år 1700. Han var f på Så #4 Gård C, där han blev åbo ca 1697. Hustrun kom enl. vigselnotisen från Så #4. Hon kan mycket väl vara d t ovannämnde Bengt Essbjörnsson. Hon kallas Inger i sin dödsnotis.

Lars Bengtsson

1702 -

Enl. mtl blev Lars åbo ca 1720, gifte sig ungefär då, blev änking ca 1725 och flyttade till Varberg ca 1728.

Lars köpte enl. domboken ut sin far och sina syskon från gården 1722 - 23. Han sålde gården år 1770 till sin systerdotter Lucia Gunnesdotter och hennes make. Se nedan! Det verkar alltså som om hans syster Anna och hennes tre makar inte var åbor, ej heller nedannämnde Bengt Gunnesson. Fast å andra sidan uppges Landsbeskrifningen 1729 att nedannämnde Anders Larsson var åbo på 1/4 mtl.

Anders Larsson

Anna Bengtsdotter

Anders, 1729 - 29

ca 1704 - 29

1699 - 1756 v 1728

Anders var f i *Källsjö*. Anna gifte om sig först med nedannämnde Gunne och sedan med nedannämnde Jöns.

Gunne Markusson

Anna Bengtsdotter

Anna, 1731 - 1800

g 1766 m änkl.

Anders Persson, Dalagård, *Askome*

1699 - 1756

Lucia, 1733 - 96

ca 1683 - 1738

g m nästnästa åbo

v 1730

Bengt, 1737 -

98

åbo, Skinnarlyngen Gård B

Gunne kom enl. vigselnotisen från *Grimmared*. Anna Gunnesdotter dog som änka i en backstuga vid Skinnarlyngen.

Under åren ca 1760 - 1772 brukades gården enl. mtl av Bengt Gunnesson. Han blev år 1767 dömd för olaga skogshyge.

Jöns Nilsson Anna Bengtsdotter

1699 - 1756 v 1742

Enl. vigselnotisen kom Jöns från *Grimmared*. Enl. mtl 1749 - 55 var han "avviken". Han överlevde sin hustru.

Jöns Andersson

Lucia Gunnesdotter

Elias, 1768 - 1840

g 1800 m Kristina

Jönsdotter

1739 - 1810

1733 - 96 v 1767

Anna, 1771 - 1834

ej i födelseboken,

g m nästa åbo

Jöns var f i *Askome*. Jöns och Lucia köpte 1770 gården av hennes morbror Lars Bengtsson.

Elias var åbo på hustruns fädernegård, Skärte #3, *Rolfstorp*.

Jöns stämde år 1773 Lars Andersson och Bengt Nilsson på Så #6 för att de utan hans tillåtelse över hans ägor anlagt och en väg ner till ån för att där kunna vattna sina kreatur. Vägens längd var 225 alnar (ca 135 m). Lars och Bengt genmälde att de bara skulle använda vägen när de om våren vattnade sina hästar. Vid nästa ting anmälde parterna att de blivit förlitka.

Sven Larsson Anna Jönsdotter

Lena Stina, 1801 - 82

g 1825 m Olof

Johansson, åbo, Så #3 Gård C

1765 - 1800 1771 - 1834 v 1796

Sven var f på Så #2 Gård C. År 1796 köpte makarna gården av hennes föräldrar. Anna gifte om sig med nästa åbo.

Nils Andersson Anna Jönsdotter
1774 - 1840 1771 - 1834

Johanna Britta, 1804 - 06
Johannes, 1807 - 65

nästa åbo

v 1803

Severina Kristina, 1819 - 80

g m nästnästa åbo

Nils var f i *Gällared*. Han var enl vigselnotisen i *Grimetons* kyrkobok vice klockare i *Grimeton*. Han köpte 1827 sin styvdotter Lena Stinas andel i gården. Han gifte 1837 om sig med Severina Andersdotter och blev åbo på hennes gård Så #2 Gård C.

Om Nils ovänskap med sin granne Andreas Svensson, Så #4 Gård B, se vid denne! Om hans försök att köpa Så #3 Gård A, se vid Bengt Andersson!

Nils brukade år 1833 Så #5 Gård C och kom då i tvist med Sven Andersson. Se vid denne!

I en skrivelse 1820 till häradsrätten meddelade Nils att han funnit att 1819 års storskifte i hög grad missgynnade honom. Han anhöll därför att rätten måtte besluta att det för Så #4:s del skulle göras om, och hade därför stämt de andra tre åborna på hemmanet och lantmätare Brandberg, som gjort skiftet. Men vid nästa ting presenterade parterna en förlikning i form av ett vidlyftigt och detaljerat kontrakt, som nog innebar att vissa justeringar av skiftet gjorts till Nils förmån.

År 1822 anmälde Nils till häradsrätten ytterligare missnöje med det nyligen timade storskiftet, och stämde samma personer som förra gången. Han tog upp ett flertal missförhållanden, men det som framför allt gjorde honom upprörd var, att det tvärs över hans hustomt skulle dras en 8 alnar bred väg ner till Pärleån att användas av en stor del av byns åbor bl.a. när de skulle vattna sina kreatur. Och hans egen väg ner till gårdens tvättplats vid ån skulle stängas. De andra åborna på hemmanet tillbakavisade punkt för punkt alla hans påståenden. Häradsrätten bestämde som en första åtgärd att Brandberg och två nämndemän skulle i parternas närvaro försöka bilägga stridigheterna. Vid nästa ting meddelade parterna att de kommit överens om vissa jämkningar av skiftet och att tvisten därmed var bilagd.

I protokollet från detta mål talas flerstädes om Svarträ Västerby och Svarträ Österby utan någon förklaring av vad som hörde till den ena och till den andra. Men rimligen avses de båda delar av byn som låg resp. väster och öster om Pärleån, som nu kallas Svarträ.

Nils stämde år 1830 Anders Jönsson i Näraby, *Okome*, som i två år arrenderat Anders gård, för att han ej fullgjort sina skyldigheter enl. arrendekontraktet. Han hade inte betalat hela arrendesumman, låtit gårdens tak och gärdesgårdar förfalla, försnillat två nycklar och lämnat en åker oplöjd när han flyttade. Anders tillbakavisade Nils påståenden och hävdade att Nils var skyldig honom för bokved och lin. Han påstod också att Nils hade slagit hans hustru så att hon fått ett blodvite. Denna beskyllning ansåg rätten vara så allvarlig att den förde över den till ett eget mål.

Inget av dessa båda mål tycks inte ha blivit fullföljt. Troligen tog parterna tillbaka sina beskyllningar.

Anna Jönsdotter testamenterade 1843 all sin kvarlätenskap till sina barn Johannes och Severina Kristina. Hon nämnde särskilt att dottern Lena Stina inget skulle ha. (Detta behöver inte betyda att hon tyckte illa om Lena Stina. Denna kunde t.ex. redan ha fått ut sitt arv i form av hemgift vid sitt giftermål. Och hennes man var nog välbärgad. Att föräldrar med hjälp av testamente kompenserade missgynnade barn var förr mycket vanligt.)

Johannes Nilsson
1807 - 65

1813 - 97

Kristina Olofsdotter
v 1835

Kristina var f i *Rolfstorp*. Johannes var åbo i Knutsböke, *Rolfstorp* och makarna bodde där. De hade två barn, födda där. Johannes ägde gården 1827 - 50. Den brukades i början av hans far, senare av arrendatorer. De flesta av dessa var åbor i Så by.

År 1842 blev Johannes stämd av prosten Billingdahl för att han ej hade betalat sitt tionde. Johannes genmälde att under en eldsvåda i september föregående år hade all gårdens gröda brunnit upp, varför han ej haft någon inkomst av gården, varför han ej ansåg sig vara skyldig att betala något tionde. Prosten menade att detta resonemang var felaktigt därför att Johannes uppburit brandstod. Processen slutade med en uppgörelse i godo.

Carl Aron Andreasson
1819 - 91

Severina Kristina Nilsson
1819 - 80

Anna Charlotta*, 1850 -

g m nästa åbo

Augusta Johanna*, 1854 -

g 1880 m Lars Johan Svensson

v 1850

Neta Juliana, 1858 -

g 1889 m Sven Johan Svensson

Carl Aron var f i *Köinge*. Han var s t Andreas Andersson, åbo på Så #5 Gård B. År 1850 köpte makarna gården av Johannes Nilsson. Snart därefter köpte de en del av Så #5 Gård A. Denna hemmansdel sålde de ca 1860 till Johan Aron Henriksson.

Enl. kyrkoboken dog Severina Kristina av en olyckshändelse, "nedföll från en lada".

LS 1860, Svarträ 4:2, 3/16 mtl. Gårdens hus behövde inte flyttas.

LS 1860, Svarträ 5:6, 2/27 mtl. På denna hemmansdel fanns inga hus.

Lars Johan Svensson var åbo på Så #3 Gård A. Sven Johan Svensson var arrendator i Kogstorp.

År 1850 stämde drängen Kasper Svensson pigan Severina Kristina Nilsson och hennes förmyndare och bror Johannes Nilsson. Kaspers skriftliga stämningpåstående är synnerligen svårläst, men han tycks hävda att han 1847 flyttade till Severina Kristinas fädernegård för att gifta sig med henne efter skedd trolovning. Fästfolket utväxlade gåvor. Johannes samtyckte. Men innan äktenskapskontraktet var undertecknat förlovade sig Severina Kristina till hans överraskning med drängen Carl Aron Andreasson. Och det hade nu lyst för dem.

Kasper yrkade att f.d. fästmän betalade honom för de gåvor han givit henne, och dränglön för två år. Han inlämnade en specificerad räkning på sina fordringar. Hans motpart tillbakavisade trolovningspåståendet och presenterade en diger räkning bl.a. på kläder som han fått. Vid nästa ting uppgavs att förlikning träffats. Kasper var f 1825 på Så #2 Gård B.

Nils Jakob Zakariasson*
1849 -

Anna Charlotta Carlsdotter*
1850 -

Sylvia Maria*, 1883 -

Eva Vilhelmina*, 1885 -

v 1882

Viktor Rudolf*, 1887 -

Ellen Charlotta*, 1889 -

Anna Josefina*, 1891 -

Ida Rebecka*, 1894 -

Nils Jakob var f på Så #6 Gård B. Han var hemmansägare här 1900. 1925, Svarträ 4:2, 3/16 mtl, Nils Jakob Zakrisson, Gunna.

Svarträ #4 Gård B

Jöns Mårtensson

g 1695 m Sven Svensson, åbo, Haksered, *Rolfstorp*

nästa åbo

enl. mtl

g 1705 m Sören Persson

Jöns blev enl. mtl åbo före 1678. Han var åbo 1690 enl. jordeboken. Han var nämndeman åtminstone 1690 - 1705. Det framgår av domboken 1725 att hans var svåger till nämndemannen Olof Svensson i Floastad, och att han då var en högst ålderstigen man som bara med svårighet kunde ta sig till tinget. Detta svågterskap torde betyda att Jöns hustru var d t Torsten Torbjörnsson, åbo på Floastad Gård A. Dödsnotiserna både för Jöns och hans hustru saknas i kyrkoboken.

I Ragnhilds vigselnotis står inget om Sören Persson utöver hans namn.

Jöns anhöll i häradsrätten år 1726 att för sin döde son Svens barns räkning få köpa Så #4 gård D, som framlidne Börge Anderssons barn ärvt. Jöns motiverade sin anhållan med att gården i fråga under lång tid inte brukats av sina ägare utan av hans son Sven, som med egna medel förbättrat den. Mot Jöns begäran protesterade Börges arvingar, d.v.s. hans ogifta dotter Börta och hans dotterdotter änkan Anna Nilsson.

Under den fortsatta rättegången visade det sig att ägandeförhållandens på hela hemmanet Så #4 var mycket invecklade, därför att ett flertal då levande personer ägde ärvda andelar i hemmanet, och att det i vissa fall var oklart om dessa hörde till Jöns eller Börges f.d. delar av hemmanet.

Rättegången slutade med en förlikning som innebar att pigan Börta Börgesdotter fick behålla 1/4 mtl av hemmanet på villkor att Jöns Mårtensson fick undantag på denna gård, Så #4 Gård D, så länge han levde.

Det verkar som om de fjärdedelar som Jöns och Börge ägde, tidigare tillhörde samma gård på 1/2 mtl, senare förmedlad till 3/8.

Sven Jönsson Ingeborg Torstensdotter
ca 1676 - 1725 ca 1680 - 1762

v 1706

g 1756 m Bengta Andersdotter, f på Kyrkockbacka Gård A

åbo på Svarträ #4 Gård D

g 1751 m Ingeborg Andersdotter, Axtorna, *Köinge*

Sven köpte gården av sin far 1705. Han var riksdagsman 1710, 1713, 1720 och 1723, och nämndeman från 1705 till sin död.

Ingeborg var f på Floastad Gård A.

Jöns Svensson var åbo i Axtorna, *Köinge*.

Drängen Petter Svensson visade år 1741 upp sig inför häradsrätten för att han ville ha rättens intyg på sin dåliga hälsa. Rätten fann att på hans högra ben en sena var knuten i vaden, så att benen var olika långa, och att högra foten fått ett svårt veck, som förorsakade Petter "svår vedermöda" när han gick. Han var dessutom lomhörd och hade en sjuklig mage. Rätten intygade att han var oförmögen att förtjäna sitt bröd. (Med stöd av ett sådant intyg kunde man anhålla om befrielse från åtminstone vissa skatter.)

Petter och Bengta var till sin död bosatta på gården. Petter ägde 1/12 mtl av denna, som han dels ärvt, dels köpt av sin bror Jöns. Han sålde sin andel till Sven Toresson. (Se nedan!) Makarna hade inga barn. Bengta levde 1714 - 72.

År 1722 blev Sven Jönsson uppmanad av häradsrätten att förklara hur det kom sig, att han vid ett tillfälle skulle ha kallat den även närvarande Sven Larsson i Barkhult för tjuv. Sven berättade då att han och nämndemannen Björn Persson i *Träslöv* år 1713 var utsedda till riksdagsmän. Därför måste de till Stockholm ha med sig häradets sigill. Detta utkwitterade de tillsammans hos häradsövding Paulus i Varberg. Det förvarades i en pung av skinn. De träffade sedan Sven Larsson som var i Varberg för att handla. Alla tre gav sig därpå av till Björns hem i *Träslöv* för att där övernatta. När sänggåendet närmade sig upptäckte de båda riksdagsmännen att sigillet var borta. Under sökandet började de misstänka att det fanns hos Sven Larsson, och trots att han gjorde motstånd genomsökte de hans kläder och fann pungen med sigillet nedanför knäet i hans ena byxben. Sven Jönsson kunde nu, år 1722, inte erinra sig att han vid detta tillfälle, år 1713, sagt något ärerörigt om Sven Larsson.

Denne förklarade, att han då sigillet försvann var "något drucken". Han hade tömt sin fickor och tagit av sig sin rock. När han sedan tog på sig rocken och stoppade på sig sina tillhörigheter, hade pungen med sigillet råkat komma med. Häradsrätten nöjde sig med dessa besked. (Bondeståndets riksdagsmän utsågs av häradsrätterna efter förslag från häradets röstberättigade invånare.)

År 1750 och 1752 startade Torsten Svensson processer, som han vann, mot sin svåger Tore Matsson (Se nedan!) om i stort sett samma sak, nämligen att Tore försökte hindra Torsten att nyttja sina andelar i gården. Dessa hade han dels ärvt, dels köpt av sina bröder Petter och Jöns. Av dessa processer framgår att ägandeförhållandena på gården var invecklade, vilket på något sätt och åtminstone delvis berodde på att gården år 1702 blivit förmedlad från 1/4 till 3/16 mtl och att hela? hemmanet Så #4 år 1704 blivit ett kronohemman.

Bengt Eriksson

- 1757

1734 - 1810

g 1757 m Jöns Börgesson, åbo, Så #7 Gård B

Ingegerd Svendsdotter

1706 -

Annika, ca 1736 - 49

Sven, 1731 - 39

ej i födelseboken

Margareta,
v 1729

Katarina, 1738

- 38

Bengt kom enl. vigselnotisen från *Valinge* pastorat och hustrun kallas Inger. Bengts dödsår enl. domboken.

I Landsbeskrifningen 1729 tas Bengt upp som åbo på 1/4 mtl, men åtminstone något av hustruns syskon ägde fortfarande andelar i gården. Enl. mtl var han ej åbo efter 1736. Av domboken 1744 framgår att Bengt då var rotebåtsmannen Bengt Gullberg.

I Margaretas födelsenotis kallas modern Anna Svensdotter, vilket rimligen är ett misstag. I Margaretas och Katarinas födelsenotiser samt i Annikas dödsnotis kallas fadern båtsman.

Bengt och hans svärmor Ingeborg blev år 1732 stämda av Björn Svensson, Så #4 Gård C, som fordrade ersättning för en åkerskada, gjord av Bengts och Ingeborgs gäss, som tagit sig igenom en inhägnad. De stämda erkände detta, men påstod att Björns gäss vid ett tidigare tillfälle gjort en liknande skada på deras åker, och att de båda skadorna borde kvittas mot varandra. Parterna förliktes därefter. Det framgår att de båda bönderna hade mellan 10 och 13 gäss vardera.

Bengt och Jöns Andersson, Så #4 Gård D, blev år 1732 åtalade för att ha huggit ner tre bokar. De erkände och blev straffade.

Tore Matsson ca 1710 - 83 Kullen, <i>Ullared</i>	Anna Svensdotter 1711 - 86	Mattis, 1736 - 36 Margareta, 1737 - 1802	g 1768 m åbo Kasper Toresson, åbo, Sven, 1741 - Karin, 1745 - 1813 Torbjörn, 1749 - Johannes, 1752 -
	v 1735 nog död före fadern g m nästa åbo		
	enl. domboken död mellan 1773 och 1783 nog död som mycket liten		

Tore kom enl. vigselnotisen från Ryen, som finns åtminstone i socknarna *Okome* och *Rolfstorp*. Men han var nog inte f i någon av dessa. Tore och Anna köpte år 1757 hennes syskons andelar i gården.

Från Kasper och Margareta härstammar bl.a. skalden Erik Lindegren.

Tore blev år 1774 åtalad för att ha brutit förseglingen på sin brännvinspanna. Han blev dömd att böta och att få pannan beslagtagen. Efter domen meddelade han att han inte skulle kunna betala böterna. Enl. lagen skulle ha då ha spöstraff, men han sade sig vara för gammal att tåla att slita spö, och anhöll därför att bli straffad med fängelse. Rätten beslöt att först undersöka om det inte gick att genom utmätning få täckning för böterna. Sedan man funnit att hans utmätningbara tillgångar inte alls förslog, dömdes han till en månads fängelse vid vatten och bröd på Varbergs fästning.

Sven Toresson 1745 - 1802	Karin Toresdotter 1745 - 1813	Andreas, 1773 - 1853 Inger, 1775 - 1824	nästa åbo ogift hemmadotter, "fänig" enl. mtl Britta, 1778 - 79 Britta, 1779 - 1844 Sven, 1782 - 83 Sara, 1784 - 1800 Annika, 1789 - 90
	v 1772		
	g 1802 m Bartold Johan David Memsen, åbo, Dal, <i>Alfshög</i>		

Sven var f i *Fagered*. Han och fästmön Karin köpte gården av hennes far 1771.

Memsen dog 1805. Makarna var barnlösa. Som änka bodde Britta åtminstone någon tid i Göteborg. Hit till sin fädernegård, i vilken hon ägde en andel, flyttade hon 1818. År 1840 beskyllde hon en dotter till båtsmannen Olof Håkansson Gullberg för skadegörelse. Se vid Gullberg!

År 1773 avhandlades i häradsrätten en ägotvist mellan Sven Toresson och hans svärmors bror Petter Svensson. Denne ägde bara 1/16 mtl av gården, som han dels ärvt, dels köpt. Med stöd av en lag som sade att en brukningsdel av en gård inte fick vara hur liten som helst, ansåg sig Sven ha rätt att köpa Petters del av gården, men häradsrätten höll inte med honom. Senare på året sålde emellertid Petter den omtvistade hemmansdelen till Sven mot att han fick bruka den i sin livstid.

Andreas Svensson 1773 - 1853	Inger Arvidsdotter 1774 - 1844	Sven, 1803 - 56 Arvid, 1805 - 20	nästa åbo
	v 1802 åbo på Så #4 Gård C		Bengt, 1808 - Inger Kristina, Johannes, 1815
1812 - 14			
-	nästnästa åbo		

Inger var f i *Köinge*. År 1803 köpte makarna de hemmansdelar som ägdes av Andreas mor och hans syster Britta Memsen, tillsammans 3/32 mtl.

År 1815 stämde Andreas Svensson och Nils Andersson, båda åbor på Så #4, varandra. Nils beskyllde Andreas för att inför åtskilliga personer ha påstått att Nils stulit en slipsten från handelsman David Falkman i Falkenberg, för att mot Nils vilja ha släppt sin häst på bete i deras gemensamma kalvhage och slagit Nils i ansiktet när han påtalade detta, för att ha utvidgat en av sina åkertegar på Nils bekostnad och för att ha satt en ålkupa ovanför deras skattlagda gemensamma ålfiske i den s.k. Ängasjöbäcken.

Andreas påstod att han av Nils ute på marken blivit överfallen och tillfogad kroppsliga skador, att han av Nils vid flera tillfällen blivit hotad med stryk, att han av Nils offentligen och falskeligen blivit beskylld för att ha satt ut ålkupor i den genom Svarträ by löpande bäcken och för att ha flyttat råmärken i skogen.

Under rättegången kom de med ytterligare beskyllningar, som rörde stölder av får och en plånbok. Vittnen berättade att de varit i ett våldsamt och blodigt slagsmål, varvid de smådat varandra våldeliga. Men någon bekräftelse på sanningen av deras ömsesidiga beskyllningar gav vittnena inte.

Processen slutade med att de båda männen inför rätten tog tillbaka sina tillvitelser, och betygade att de nu var vänner och i fortsättningen tänkte leva som goda grannar.

Drängen Bengt Andreasson och bl.a. drängen Tobias Bengtsson i Kyrkobacka blev 1831 åtalade för att ha sålt brännvin i minut. De nekade. Bevisningen mot dem var inte helt övertygande, så de fick, om de ville, gå ed på sin oskuld. Men de avlade inte eden, och blev alltså dömda att böta.

Andreas fick 1839 böta för att han i Floastad 1834 hade deltagit i en svår misshandel av brännmästaren Carl Ljungblad på Ottersjö, *Dagsås*.

År 1845 stämde Andreas sin son Sven därför att han ansåg att han inte fått ut alla sina undantagsförmåner. Se nedan vid sonen!

År 1849 blev det åter problem med Andreas och hans hustru undantag. Då hade gården nämligen tre ägare som skulle stå för varsin del av undantaget. Hos en av dem, Sara Bengtsdotter, skulle Andreas bo. Men han klagade inför häradsrätten över att Sara nekade honom detta och påstod att hon kastat ut alla hans tillhörigheter på backen. Målet slutade så småningom med förlikning.

Sven Andreasson
70

1803 - 56

Inger Kristina Hansdotter

Anders 1827 -

1804 - 44

Johan Aron, 1829 - ca 1844

v 1827

Helena Kristina, 1830 -

Anna Britta Toresdotter*

Johan Aron,

1834 -

1817 -

Bengt Johan, 1837 -

v 1848

Severina Gustava, 1840 -

August, 1843 - 44

kvävd av sin amma

August, 1848 -

Alexander, 1851 - 52

Anna Charlotta, 1854 -

Sven köpte gården av sin far 1833 och sålde den 1845 till sin bror Johannes. Av barnens födelsenotiser att döma var Sven dräng till ca 1830, arrendator på Så #4 till ca 1833, åbo här till 1845 och torpare till ca 1850. Familjen flyttade ca 1850 till Krokarna, en stuga vid Så #4.

Inger Kristina var f i *Ljungby*, där makarna var vigda. Enl. bouppteckningen efter henne hade boet skulder på ca 1300 riksdaler till ca 30 personer. Tillgångarna var bara ca 900 riksdaler.

Anna Britta var f i *Karl Gustav*. Hon fick 1859 en uä son Anders Gustav, död 1860. Hon gifte om sig 1866 m Carl Petter Bengtsson, en änkling från *Köinge*, f 1813. De bodde sedan i stugan Krokarna. De fick 1866 en dotter Beata Potentia Carlsdotter. Denna g 1886 m Anders Johan Carlsson, torparson från Svenstorp, *Köinge*. Beata Potentia reste från *Köinge* till USA 1888 med sin son Carl Albin Andersson Dahlström, f i *Köinge* 1886.

Anders Svensson var bosatt i *Tvååker*, sedan vid Guttared, *Sibbarp*, g m Inger Katarina Andersdotter, f 1833 i *Sibbarp*. Enl. hsf i *Sibbarp* åtalad 1858 för vägafriidsbrott. Enl samma källa skild från Karolina Gustavsdotter 1858.

Sven blev år 1832 stämnd av drängen Anders Petter Svensson i Borsthult, som påstod att Sven utan hans lov och vetskap tagit 2 lispund boksvamp, som han hade liggande hos Olof Johansson, Så #3. Sven genstämde Anders Petter med krav på betalning för 3 skålpund? boksvamp som han föregående år levererat till denne. När parterna i häradsrätten fått framföra sina anklagelser tog de tillbaka vad de tidigare sagt och förliktes. (Jag vet inte vad boksvamp är för något.)

Sven blev år 1837 åtalad för att året innan i berusat tillstånd på *Gunnarps* marknad med hugg och slag ha överfallit en bonde från *Ullared*.

År 1845 blev Sven stämnd av sin far som påstod att han inte i full utsträckning fick ut sitt undantag. Vid samma ting förekom att annat mål i vilket Sven var åtalad för att vid flera tillfällen ha smädat fadern, bl.a. vid ett häftigt gräl vid bouppteckningen efter Svens mor, då han kallades sin far tjuv. I målet om undantaget kom parterna överens. För smädelserna blev Sven dömd till 20 dagars fängelse vid vatten och bröd och uppenbar kyrkoplikt vid Så kyrka. (Han skulle nog sitta i stocken där.) Dessutom skulle han vid nästa ting offentligen be fadern om ursäkt.

Johannes Andreasson

1815 -

Johannes tvingades under en rättegång 1841 erkänna att han var far till ett utomäktenskapligt barn. Se vid Sven Jönsson, Så #2 Gård B!

Johannes blev 1848 åtalad för att under förbjuden tid ha fiskat lax i Högvadsån. Fast enl. vittnesmålen var det nog laxöring han fiskat, och det verkar som om fisket skett i mindre vattendrag, t.ex. en bäck som kom från Floastad. Eftersom inget vittne hade sett själva fisket, fick han om han ville gå ed på sin oskuld. Men det ville han inte, så domstolen ansåg honom skyldig och dömd honom till böter.

Vid samma ting blev han åtalad för att ha sålt brännvin i minut, d.v.s. i mindre mängd än en kanna. Han förnekade att han sålt brännvin men medgav att han skänkt bort sådan, vilket inte var förbjudet. Även i detta mål var bevisningen mot honom så svag att han fick värja sig med ed. Men även här vägrade han detta och fick alltså böta.

Johannes sålde 1848 halva gården, till Sara Bengtsdotter, och halva samma år till Samuel Bengtsson. Gården delades alltså. Delarna kallas Svarträ #4 Gård B1 och Svarträ #4 Gård B2.

Johannes flyttade 1853 till *Rolfstorp*.

Svarträ #4 Gård B1

Sara Bengtsdotter

1794 -

Sven Larsson

Bengt, ca 1674

- 1727

nästa åbo

- 1708

Björn, ca 1677 - 1747

nästnästa åbo

Sven blev enl. mtl åbo här ca 1687. Han var åbo 1690 enl. jordeboken. Hans hustru dog 1705. Vad hon hette eller hur gammal hon var står ej i hennes dödsnotis i kyrkoboken.

Sven stämde år 1706 sin son Bengt för att han inte fullgjort sina skyldigheter enl. det undantagskontrakt som upprättades vid gårdsbytet sönerna emellan. Bengt tillbakavisade påståendet.

Bengt stämde samma år sin bror Björn, påstående att denne tillägnat sig ett stycke åker och ett stycke äng som tillhär Bengt. Det framgår att fadern nyss delat gården mellan sönerna. Tvisten om marken var en följd av delningen, och av att fadern fått ta undan mark till sitt undantag. Rätten gav Bengt rätt.

Av domboken 1735 framgår att Sven "avträdde bruket" av gården, 1/4 mtl, till sonen Bengt som hade det i 8 år. Den andra sonen Björn brukade då en annan fjärdedel av hemmanet. Bröderna bytte sedan gårdar sedan Björn givit Bengt 16 daler "till jämkning och förbättring på detta bytet". Det förefaller alltså som om Sven ägde två stycken fjärdeparter av Så #4.

Bengt Svensson

ca 1674 - 1727

Bengt var åbo här vid sitt giftermål 1697. Han blev sedan åbo på Så #4 Gård A.

Björn Svensson Gunilla Larsdotter

Lucia, 1708 - 53

g m nästa åbo

ca 1677 - 1747 ca 1679 - 1746

Lars, 1711 -

v 1702

Sven, 1711 - tvilling

Jöns, - 1712

finns ej i födelseboken, "lilla son" enl. dödboken

Jöns, 1714 -

Inger, 1717 - 47 g m nästnästa åbo

Björn blev åbo här före 1702. Åbo var han också 1729 på 1/4 mtl enl. Landsbeskrifningen. Enl. mtl 1713 - 15 var han soldat. Citat ur hans dödsnotis: " Här i världen lefde han icke särdeles wäl, utan i kif och swordom med hustru och barn, och blef oförmodel. död wid en dynghöj på sin gård."

Gunilla kom enl. vigselnotisen från Borsthult. Troligen var hon f på Borsthult Gård A. Citat ur hennes dödsnotis: ". . . har icke wäl kunnat komma öfwerens med sin sällsamma man, dock afled i bootfärdighet."

Björn stämde 1732 Bengt Eriksson på Så #4 Gård B i en tvist om en åkerskada. Se vid Bengt!

Samma år blev Björn stämd av Bengt Eriksson, Olof Svensson och Jöns Andersson, alla i Så by, för att han trots tingsrättens förbud av år 1724 låtit sina getter gå owallade och därför gjort stor skada på kårändenas gården och i deras källand. Björn förklarade att han aldrig hört talas om det nämnda förbudet. Och hans getter hade för övrigt bara ätit upp lite av Bengt Erikssons kål, och för den skadan hade han redan betalat Bengt. En nämndeman intygade att förbudet blivit uppläst i kyrkan, och Björn erbjöd sig att gå ed på att han aldrig hört detta. Rätten beslöt att Björn antingen fick göra sig av med sina getter eller hålla dem med ett vallhjon.

År 1734 blev Björn stämd av nämndemannen Olof Svensson i Floastad för att han i en Olofs äng kallad Espedalen hade huggit 18 stycken unga björkar. Björn erkände bara att han huggit 10 stycken träd. Han dömdes till skadestånd, böter och att betala Olofs rättegångskostnader.

Om Björns ägotvist 1736 med Jöns Andersson. Så #4 Gård D, se vid denne!

Björn blev år 1735 stämd av brofogden Nils Andersson från Risen, *Sibbarp*. (Se ovan under Anders Nilsson!) Nils hävdade att hans styvfar, när han bytte gård med Björn Svensson (den äldre, se ovan!), inte fullgjorde vissa vid köpet avtalade åtaganden. Nils påstod därför att han ägde en andel i gården. Parterna förliktes under pågående rättegång.

Olof Bengtsson Lucia Björnsdotter

Pernilla, 1735 -

g m Anders Svensson, Långaveka,

Morup

ca 1702 - 74 1708 - 53 v 1734

Bengt, 1740 - 1810

nästnästa åbo

Börta Larsdotter

ca 1694 - 1778 v 1754

Olof kom enl. vigselnotisen 1734 från Björka, *Köinge*, men tycks ej vara f i denna socken. Börta kom enl. vigselnotisen 1754 från Så by. Sonen Bengt finns ej i födelseboken, men väl i mtl och faderns bouppteckning. Pernillas giftermål enl. denna och enl. en köpehandling.

Nils Arvidsson

Inger Björnsdotter

Gunilla, 1739 - 42

1715? -

1717 - 47

Gunilla, 1742 - 49

v 1738

Arvid, 1745 -

46

Nils var sannolikt f 1715 på Åkerholmen, *Källsjö*. Han ska nog inte kallas åbo, men han och hustrun ägde en andel i gården.

I Ingers dödsnotis står att hon avled "efter en mödosam wandel".

Nils blev straffad för olaga skogshyge 1743. Se vid Per Andersson, Kyrkobacka Gård A!

Bengt Olofsson

Kristina Larsdotter

Lars, 1765 - 1827

nästa åbo

1740 - 1810

1736 - 1801

Anders, 1768 - 68

v 1764

Anders, 1770 -

70

Annika, 1772 -

72

Anders, 1773 -

74

År 1763 köpte Bengt sin fars, syster Pernillas och mostermans Nils Arvidssons andelar i gården. Kristina var f på Så #5 Gård C. Bengt blev år 1776 åtalad för att ha undandömda bränneriredskap, men blev frikänd i brist på bevis.

Lars Bengtsson	Britta Hansdotter	Anders, 1783 - 83
1765 - 1827	1756 - 1829 v 1783 nästa åbo	Olena, 1785 - 1813 ogift hemmadotter Anders, 1788 - Anna Kristina, Hans, 1795 -
1793 - 93		

95

Britta var f på Kogstorp Gård A.

Anders Larsson	Anna Lena Olofsdotter	Olaus, 1818 - 20
1788 - 1826 - 26	1786 - 1820 v 1815 Anna Olofsdotter 1791 - v 1822	Anna Lovisa, 1822 - Inger Kristina, Olaus, 1827 -

År 1823 köpte Anders gården av sina föräldrar. Anna Lena var f på Så #2 Gård C och Anna i *Ljungby*. Familjen flyttade till *Ljungby* år 1833. Gården arrenderades sedan av Andreas Johansson, Kyrkbacka Gård B. Av bouppteckningen efter Anna Lena framgår att Anders hade ca 200 riksdaler utlånade till 10 personer.

Bengt Andreasson	Anna Kristina Johansdotter	Anna Johanna, 1838 -
1808 -	1817 - v 1837	
Johan Aron, 1841 -		
Josefina, 1844 -		
August, 1847 -		

Bengt var f på Så #4 Gård B och Anna Kristina i *Rolfstorp*. Familjen flyttade 1853 till *Ljungby*.

År 1833 köpte Bengt och hans fästmö Inger Kristina Kaspersdotter från Bösteshult, *Fagered*, gården av Anders Larsson. Men förlovningen blev uppslagen, och då betalade Bengt till f.d. fästmön det som hon hade bidragit med av köpesumman.

Bengt och en piga från *Karl Gustav* stämde 1837 varandra. Pigan påstod att hon utan anledning och utan att få ut sin inestående lön blivit uppsagd från sin tjänst hos Bengt, samt att han var far till den son, döpt till Bengt, som hon nyss fött. Bengt påstod att han avskedat pigan därför att hon spritt ut ett rykte att han skulle vara far till hennes barn. Målet lades senare ner, så antagligen gjorde parterna en överenskommelse i godo.

År 1838 blev Bengt stämd av Kasper Olofsson vid Amås, *Ullared*, som påstod att Bengt några år tidigare på Stegareds skog tagit 12 stycken tunnor av bok, som tillhörde Kasper. Denne fordrade nu betalning. Bengt hävdade att hans bror Sven köpt dem av Kasper. Denne påstod att detta var några andra tunnor, men då han inte kunde bevisa detta lade han ner sin talan.

Bengt stämde 1847 en bonde i *Östra Frölunda* för att på *Gunnarps* marknad till honom ha sålt en ko med försäkran att den inte hade några fel. Men den visade sig vara blind. Bengt yrkade att köpet skulle gå tillbaka och ville ha ersättning för sina utgifter i samband med försök att få till stånd en uppgörelse i godo. Häradsrätten vägrade att befatta sig med målet, då det enl. lag måste tas upp i Kinds häradsrätt.

Börge Svensson*

Börge med familj flyttade hit 1853 från Så #2 Gård B, där han var åbo. Han var undantagsman hos sonen, nästa åbo, år 1900. LS 1860, Svartrå 4:3, 9/32 mtl. Gårdens hus behövde inte flyttas.

Sven Johan Börgesson*	Neta Lovisa Svendsdotter*	Carl Adolf*, 1873 -
1839 -	1852 - v 1872	
Emma Charlotta*, 1875 -		

Sven Johan var s t föregående åbo. Han var hemmansägare här 1900. Hustrun f på Så #1 Gård A. 1925, Svartrå 4:3, 9/32 mtl, Carl Adolf Svensson, Björsagården.

Svartrå #4 Gård D

Anders Jönsson	Gertrud Börgesdotter	Börge
	nästa åbo	

Malin

Att ovanstående familj såg ut som den gjorde framgår av domboken 1726. Där står det också att Börge var åbo på Så #4 och att Malin 1726 var bosatt i Risen, *Sibbarp*. Ingen i familjen, ej heller Börges hustru, förekommer i dödboken, vilket tyder på att de flyttade från socknen.

Börge Andersson

Börta, ca 1689 - 1773 g m nästa åbo

Börge blev åbo före 1687 enl. mtl. Han var åbo 1690 enl. jordeboken. Uppgifter i domboken 1726 kan tydas så att Börge och Jöns Mårtensson på Så #4 Gård B köpte varsin halva av en gård som var ½ mtl, och kanske ägdes av Anders Jönsson. Se under Jöns Mårtensson, Så #4 Gård B!

I domboken 1726 står också att Börge hade ogifta dottern Börta, en dotterdotter änkan Anna Nilsson i Så, samt en dotterson Jon Nilsson Floman, borgare i Köpenhamn.

Jöns Andersson
ca 1698 - 1756

Börta Börgesdotter
ca 1689 - 1773

Katarina, 1729 - 30
Börge, 1731 - 31

v 1728

Gertrud, 1732 -

40

Jöns kom enl. vigselnotisen från Olofstorp, *Valinge*. Han var åbo 1729 på 1/4 mtl enl. Landsbeskrifningen. Börta kallas Bengtsdotter i Katarinas födelsenotis. Om den rättegång som ledde till att hon kom i besittning av gården, se under Jöns Mårtensson, Så #4 Gård B!

Om Jöns olaga skogshygge 1732, se vid Bengt Eriksson, Så #4 Gård B!

Jöns stämde år 1736 Björn Svensson, Så #4 Gård C, i en tvist om ett bakhärbärke som den senare några år tidigare byggt på den förras mangårdstomt. Parterna förliktes. Tvisten gällde egentligen vem som ägde den mark där härbärgen blivit byggd.

I sin egenskap av sexman blev Jöns år 1744 åtalad för att ej har fört in Olof Larsson, Så #3, i mantalslängden.

Domboken 1726 påstår att följande personer hade skänkt sina ärvda andelar i gården till Börta: Olof Eskilsson, Så #3 Gård B, Kerstin Eskilsson, Kyrkbacka Gård A, Gertrud Eskilsson, Svenstorp, samt Helge Jönsson och Anna Olofsdotter, Så #2. Olof, Kerstin och Gertrud var barn till Eskil Olofsson, Kyrkbacka Gård A. Helge och Anna har jag inte lyckats identifiera.

Domboken 1754 påstår att Börta och Kerstin Eskilssons dotter Ingrid var släkt. Eftersom alla de nämnda, utom Helge, Anna och Ingrid, var ungefär lika gamla, kan det inte vara fel att tro att de var kusiner. Och det skulle de kunna vara om man antar att Eskil Olofsson och Börtas far Börge Andersson var gifta med varsin syster. En förklaring till att kusinerna ägde andelar i Så #4 kan vara att dessa sysstrars far ägde en gård som delades mellan Eskil och Börge.

Torsten Svensson

Ingrid Andersdotter

Johanna, 1757 - 1831

g m nästnästa åbo

1722 - 62

1723 - 94

v 1757

Torsten var f på Så #4 Gård B och Ingrid på Kyrkbacka Gård A. Hon gifte om sig med nästa åbo.

Enl. domboken 1754 köpte Ingrid gården av ovannämnda Börta Börgesdotter och änkan Anna Nilsson, som båda var barnlösa och med vilka hon enl. domboken var släkt. (Hur de var släkt har jag inte kunnat utreda.) Samtidigt visade Ingrid i häradsrätten ett testamente, skrivet 1754 av Börta och Anna, som gav henne all deras lösa egendom mot det att hon försörjde dem till deras död.

Om Torstens processer med sin svåger Tore Matsson, se under hans föräldrahamn Så #4 Gård B.

Enl. domboken 1752 var Torsten då tegelbruksdräng på Göteborgs bruk.

Per Håkansson
- 00

Ingrid Andersdotter

Johannes, 1800

1740 - 1816

1723 - 94

v 1763

Anna Andersdotter

ca 1755 - ca 1800

v ca 1795

Per var f på Så #8 Gård B. Anna var ej f i Så. Hennes inflyttning och död är antecknad i hsf men ej i kyrkoboken.

Lars Nilsson
1758 - 1830

Johanna Torstensdotter
1757 - 1831

Nils, 1785 - 1825

nästa åbo

Anna, ca 1787 -

ej i födelseboken, död före fadern

v 1783

Anna Britta, 1791 - 1823

g 1821 m Anders Olofsson, åbo, Borrås, *Nösslinge*

Inger Kristina, 1798 -

g m nästnästa åbo

Lars var tidigare åbo på sin fädernegård Så #5 Gård A. Han flyttade hit i samband med sitt giftermål.

Nils Larsson
1785 - 1825

Nils var ogift. Han köpte gården av föräldrarna 1823. Efter hans död gick den i s.k. bakarv tillbaka till dem.

Torbjörn Gunnesson

Inger Kristina Larsdotter

Nils Johan, 1831 - 31

1798 -

v 1825

Anna Lena, 1832 - 32

Torbjörn var åbo i Askhult, *Morup*. Barnen är visserligen antecknade i kyrkoboken som födda och döda här, men av hsf att döma var familjen aldrig bosatt i Så. Makarna sålde gården redan ett år efter köpet till nästa åbo.

Olof Johansson

Olof var åbo bl.a. på Så #3 Gård C. År 1836 sålde han halva gården till Nils Olofsson, Så #3 Gård B. Den halva av gården som han behöll såldes ca 1880 till nedannämnda Lars Johan Svensson. LS 1860, Svartrå 4:4. Inga hus fanns på gården.

Lars Johan Svensson*

Åbo även på Så #3 Gård A. 1925, Svartrå 4:4, 3/32 mtl, Lars Johan Svensson, äger även Svartrå 3:3.